

Van Bijsterveldt-Vliegenthart

staat dat boeken om niet geleverd moeten worden aan ouders en dat er uiteindelijk dus geen voorwaarde kan zijn in de zin dat de boeken niet ontvangen worden als de borg niet betaald wordt. Een oudergeleding in de MR kan echter wel instemmen met het vragen van een borg. Als een borg niet betaald kan worden, is het aan de school om samen met de distributeur en de ouder te bekijken hoe men tot een oplossing komt. Misschien is het ook goed om te weten dat wij in Nederland het interne boekenfonds al veel langer kennen. Heel veel scholen vragen daar al jaren zonder enig probleem een borg voor. Nu hebben we het allemaal wat meer in de picture. Het is klip-en-klaar: een aantal scholen moet de punten nog op de i zetten. Ik zal dit punt helder communiceren richting de scholen, omdat ook ik dit graag helder wil hebben voor de volgende keer dat de scholen de boeken aanschaffen.

Vragen van het lid Van Gent aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over **de vertraging bij het sluiten van convenanten met regio's om jongeren aan een baan te helpen.**

De **voorzitter**: Ik heet de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mevrouw Klijnsma, van harte welkom in ons midden.

□

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Voorzitter. Goedemiddag, collega's en anderen, zo fris teruggekomen na het reces. Niet voor iedereen is het een leuke zomer geweest. We hebben moeten vaststellen dat jongeren, die weliswaar de toekomst hebben, het heel moeilijk hebben onder druk van de crisis. Zij hebben tijdelijke contracten; er is een gebrek aan stageplaatsen en na het behalen van het diploma is het erg moeilijk om werk te krijgen. Er zijn 120.000 jongeren zonder werk. Ruim 13.000 mbo'ers hebben onlangs hun diploma gehaald, maar kunnen eigenlijk nergens terecht. De jeugdwerkloosheid was vorig jaar 9,3% en is nu 11,4%. Voor jonge mannen en jongeren die geen opleiding volgen en geen startkwalificatie hebben, was de werkloosheid 15,2%. Dat is 6% meer dan vorig jaar. De werkloosheid onder jongeren is zeven keer zo hoog als onder mensen tussen de 25 en 50 jaar.

De deadline voor de dertig regio's waarmee de staatssecretaris een convenant heeft afgesloten om de jeugdwerkloosheid aan te pakken, verloopt vandaag. Alleen weet zij nog niet of alle regio's deze deadline gaan halen. De GroenLinks-fractie vindt dat zeer zorgelijk. Ik mis hier ook een gevoel van urgentie. GroenLinks wil dat de jeugdwerkloosheid breder en actiever wordt aangepakt. Ik wil dat het kabinet een aantal aanvullende maatregelen treft. Is de staatssecretaris dat van plan? Wij maken ons ernstig zorgen. Deelt zij die mening? Vindt zij ook dat zij meer moet doen dan zij tot nu toe heeft gedaan? Hoe kan het dat nog niet alle dertig regio's hun convenanten hebben ingeleverd? Volgens het ministerie is het bekend dat er regio's zijn die niet aan de deadline kunnen voldoen. Wat zijn de problemen? Wij zijn niet op zoek naar bureaucratie, maar naar banen en stageplaatsen voor deze jongeren. Om hoeveel gaat het en wat gaat er concreet gebeuren?

Tot slot heb ik nog de volgende vraag. Ik heb een bericht gehoord dat ook het creëren van stage- en leerwerkplaatsen niet zo verloopt als dat zou moeten. Ik vind het echt verbijsterend dat er een daling is van 90% van het aantal stage- en leerwerkplaatsen bij de overheid, met name voor mbo'ers en vmbo'ers. Dat heb ik gelezen op stageplaza.nl. Ook daar zou ik graag een reactie op krijgen, want dat is een belangrijk onderdeel van het plan voor de aanpak van de jeugdwerkloosheid.

□

Staatssecretaris **Klijnsma**: Voorzitter. Dank, ook aan mevrouw Van Gent. Het is goed dat dit op dit moment op de agenda staat, omdat het 1 september is. Wij hebben afgesproken met de dertig regio's in Nederland dat zij op 1 september hun plannen zouden inleveren bij het ministerie van SZW en dat is ook gebeurd. Vanuit alle dertig regio's heb ik vandaag, en ook al voor vandaag, de plannen binnengekregen. Wij zijn die plannen nu naarstig aan het toetsen, zodat wij de convenanten kunnen afsluiten. Volgende week, op 9 september, sluit ik de eerste 21 convenanten af. Het restant van negen convenanten doen wij de komende weken.

Kortom, wij staan allen zeer op scherp, de regio's voorop. Er is waanzinnig veel werk verricht in de regio's. Men zit daar natuurlijk nu niet stil. Men wacht niet in stille devotie totdat de convenanten worden afgesloten, maar men is nu al zeer hard bezig om jonge mensen een plek te geven. Vorige week vrijdag was ik in Heerlen en daar heb ik mooie voorbeelden gezien bij het jongerenloket. Dat geldt voor alle regio's in Nederland. Dat neemt niet weg dat ik met mevrouw Van Gent de zorgen deel over het aantal plekken dat voorradig is in Nederland. Werkgevers moeten die plekken natuurlijk ook aanbieden. Dan gaat het om leerwerkplekken, stageplekken, gewone banen voor jongeren en bbl-plekken. Kortom, al die plekken die noodzakelijk zijn.

Ik maak graag van de gelegenheid gebruik om alle jongeren op te roepen naar de werkpleinen toe te komen, als ze nu nog helemaal niets in het verschiep hebben. Die werkplekken doen er zeer toe voor hen. Ik roep de ouders van de jongeren op om die jongeren te geleiden naar die werkplekken, opdat er voor alle jongeren in Nederland perspectief is na het zomerreces. Ik ben met mevrouw Van Gent van mening dat dit met daadkracht dient te gaan geschieden.

Dan ga ik nog even in op de stage- en leerwerkplekken bij de overheid. Daar wil ik het mijne van weten. Ik heb dat ook gehoord. Ik wil daar gezamenlijk met de minister van BZK over in overleg treden.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Voorzitter. Ik dank de staatssecretaris voor haar antwoord, maar ik moet zeggen dat het een beetje is gebleven bij peptalk, en weinig praktische en concrete voorstellen bevat. De jongeren moeten naar de werkpleinen, maar krijgen ze dan ook een concreet aanbod of worden ze daar weer de bureaucratie in gestuurd? De staatssecretaris gaat de convenanten op 9 september tekenen, maar zij weet net zo goed als ik dat een convenant nog geen baan is en ook nog geen stageplek. Ik wil dus concreet van haar horen welke aanvullende maatregelen zij gaat nemen om dit op te pakken. De werkloosheid onder jongeren neemt toe, de stageplekken nemen af, het werk neemt af voor

Klijnsma

deze jongeren. Wat gaat zij doen om deze jongeren niet met bureaucratie te helpen maar met banen? Ik wil dat zij daar nu een concreet antwoord op geeft.

Staatssecretaris **Klijnsma**: Voorzitter. Veel meer jongeren dan tot nu toe zijn naar de vervolgopleiding gegaan. Dat zijn er dus al 10.000 extra. Als jongeren naar de werkpleinen komen en dat is, nogmaals, essentieel, wordt ervoor gezorgd dat zij een plek krijgen. Ik zei al dat dit natuurlijk van alles kan zijn. Essentieel is in ieder geval dat jongeren inderdaad dat perspectief krijgen. Ook ik weet dat een convenant geen baan is, maar wel de onderlegger voor de interactie tussen rijksoverheid en de regio's. Mevrouw Van Gent weet ook dat er in de regio's druk gemakeld wordt tussen werkgevers en jongeren. Daar dient het ook te gaan gebeuren. Wij gaan dus niet nog meer extra geld inzetten. Wij hebben al twee maal 250 mln. extra voor de jeugdwerkloosheid gefourneerd. Als mevrouw Van Gent daarop doelt, dan doen wij dat dus niet nog eens. Maar het geld gaan wij nu wel wegzetten opdat jongeren die plekken krijgen.

De heer **Van Hijum** (CDA): Namens de CDA-fractie wil ik mij van harte aansluiten bij de oproep van mevrouw Van Gent om echt werk te maken van de aanpak van de jeugdwerkloosheid. Het kabinet heeft met vakbonden en werkgevers de ambitie afgesproken om geen enkele jongere langer dan drie maanden werkloos thuis te laten zitten en daar zijn dus heel veel stageplaatsen, werkplekken en werkervaringsplaatsen voor nodig. Ik heb even gekeken op de website werkenbijhetrijk.nl, maar daar staat het aantal van slechts 42 stageplekken. De staatssecretaris kan hier wel bedrijven en organisaties oproepen om mee te werken aan het creëren van meer arbeidsplaatsen voor jongeren, maar ik denk dat de rijksoverheid zelf dan wel het goede voorbeeld moet geven. Gemiddeld drie stageplekken per ministerie lijkt mij nu niet echt het goede voorbeeld.

Staatssecretaris **Klijnsma**: Ik ben dat zeer met u eens, maar ik zei al tegen mevrouw Van Gent dat ik dit zal opnemen met de minister van BZK. 42 stageplekken bij de rijksoverheid is inderdaad veel te weinig. Ik wil ook precies weten waar die zijn en welke ministeries achterblijven.

De heer **Spekman** (PvdA): Het is inderdaad ontzettend belangrijk dat jongeren niet aan de kant blijven staan, maar dat dreigt natuurlijk wel te gebeuren. De staatssecretaris doet haar best, het kabinet heeft veel geld uitgetrokken, maar toch maken wij ons zorgen, want jongeren hebben nu een baan of een stageplek nodig.

Overigens heeft de Kamer een motie ingediend waarin de regering werd opgeroepen om juist meer stageplaatsen te creëren. Ik verwacht dat de staatssecretaris dat haar collega van BZK in dat overleg zal voorhouden en verwacht van het kabinet dat het heel snel die motie uitvoert.

Mijn eigenlijke vraag is of de sociale partners, de vakbonden en de werkgevers, hun afspraken nakomen, want voor het reces bestond daar enige zorg over omdat wij zagen dat er wel afspraken waren gemaakt over geen jongeren aan de kant, allemaal een stageplek of allemaal een baan, maar ik zie dat nog niet gebeuren.

Staatssecretaris **Klijnsma**: Aan de motie was een bepaalde termijn verbonden en wij gaan ons keurig aan die termijn houden, maar dat neemt niet weg dat ook ik vind dat er zo veel mogelijk stageplekken moeten komen, niet alleen bij de rijksoverheid maar bij alle overheden. Ik zal daarom ook de medeoverheden oproepen om meer stageplekken voor jonge mensen te maken.

Wat de sociale partners betreft, heeft de heer Spekman echt een punt, want dat is ook mijn zorg. Werkgevers en werknemers hebben in maart afgesproken dat geen jongere langer dan drie maanden thuis zou hoeven zitten en ik houd ze daar ook aan, maar ook ik krijg signalen dat werkgevers, vooral als ze zich in een lastige bedrijfstak bevinden waar de recessie erg toeslaat, het heel moeilijk vinden om die jonge mensen aan boord te hijsen. Het is dan ook zaak dat wij – werkgevers, werknemers en overheden – ervoor zorgen dat ook in die sectoren waar het nu even niet zo goed gaat plekken voor jonge mensen komen omdat die na de recessie natuurlijk ook weer in die sectoren aan de slag zullen moeten. Ik ben daar dus over in gesprek met de sectoren, de bouw, de metaal, waar dat speelt.

Mevrouw **Karabulut** (SP): Dit is een beetje wat ik in heel dit verhaal mis. De staatssecretaris spreekt over het wegzetten van geld, over convenanten en over trajecten, maar ik zou graag van haar horen of al die 120.000 jongeren die nu op zoek zijn naar een baan, ook werkelijk die baan kunnen krijgen, welke afspraken zij heeft gemaakt en zal maken met de werkgevers en hoeveel stageplaatsen zij zal regelen voor de 150.000 jongeren. Tot slot vraag ik of de staatssecretaris extra geld zal regelen voor al die jongeren die langer gaan studeren.

Staatssecretaris **Klijnsma**: Om bij dit laatste te beginnen, het kabinet heeft 250 mln. extra neergelegd om jonge mensen langer op school te kunnen houden. Daarvan wordt nu ook al veel gebruikgemaakt. Ik heb in antwoord op de vragen van mevrouw Van Gent al gezegd dat nu 10.000 jongeren langer op school blijven dan zij oorspronkelijk hadden gepland. Dat is heel plezierig.

Daarnaast vraagt mevrouw Karabulut hoe dit wordt geregeld met de werkgevers. Wij bezien in landelijk overleg met werkgevers en werknemers welke bulkafspraken er kunnen worden gemaakt. Op regionaal niveau wordt daarop ingeschoten, omdat op dat niveau de bedrijven zijn gevestigd, de plekken beschikbaar zijn en de jongeren wonen. Daar moet dus worden gemakeld tussen jongeren en werkgevers. Zij moeten echter gebruik kunnen maken van de constructies die landelijk worden afgesproken.

Er is nog gevraagd naar de aantallen. Wij doen natuurlijk ons best om alle jongeren die op de werkpleinen komen, een plaats te geven. De aantallen fluctueren, dat is bekend. Iedere dag blijkt weer dat het niet helemaal helder is hoe de jeugdwerkloosheid zich ontwikkelt. Dit neemt niet weg dat de werkloosheid toeneemt en dat dit een zorg is. Daarom wordt er ook stevig aan gewerkt. Ik ben blij dat de regio's de eigen aantallen kennen, voor zover die nu helder zijn, en voor die aantallen doelen opschrijven in de convenanten die ik samen met hen onderteken.